

7. Měnové podmínky

Hlavní měnověpolitické sazby se v 1. čtvrtletí neměnily.

V průběhu 1. čtvrtletí nedošlo ke změně základních měnověpolitických sazeb. Dvoutýdenní repo sazba tak setrvala na úrovni platné od počátku listopadu 2018, tedy 1,75 %, diskontní sazba na 0,75 % a lombardní sazba na 2,75 %. Směnný kurz koruny vůči euru se v průběhu 1. kvartálu pohyboval v pásmu 25,50¹ až 25,90 koruny za euro. Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku byl kurz v průměru slabší, a to o 1,1 %. Kurz koruny vůči dolaru v průběhu čtvrtletí fluktoval výrazněji (mezi 22,19 a 23 korunami). Zároveň byl jeho čtvrtletní průměr o 9,4 % slabší než v loňském roce.

V 1. čtvrtletí klesaly výnosy na vládních dluhopisech s dlouhodobou splatností.

Poprvé od roku 2009 mezibankovní sazba PRIBOR překonala hranici 2 %. Posun vzhůru však dosáhl řádově setin p. b. a ke konci března úroková sazba činila 2,03 %. Úrokové sazby na vládních dluhopisech měly dynamičtější vývoj. Krátkodobé dluhopisy (se splatností do dvou let) měly ke konci března průměrný výnos 1,71 %. Ten se v průběhu 1. čtvrtletí zvýšil o 0,19 p. b. Přesně opačně se vyvíjel průměrný výnos dluhopisů s dlouhodobou splatností (10 let). Z prosincových 2,01 % klesl na 1,82 %. Poklesly i úrokové sazby u všech typů splatnosti vládních dluhopisů v eurozóně.

Mírně rostly sazby na klientských vkladech s dohodnutou splatností.

Ačkoli mezibankovní sazby v 1. kvartále v podstatě příliš nerostly, do výše úroků na klientských účtech se jejich dřívější růst alespoň zčásti promítal. Průměrná úroková sazba na běžných účtech domácností k 31. 3. činila 0,04 %. Průměrné úročení tedy v porovnání s koncem roku 2018 pokleslo. Naopak pokračoval růst úrokových sazeb na vkladech s dohodnutou splatností. V porovnání s koncem roku 2018 se zvýšily o 0,11 p. b. a ke konci března v průměru dosáhly 1,46 %. V případě nefinančních podniků došlo k drobnému růstu úrokových sazeb na běžných účtech. Ke konci března průměrné úročení dosáhlo 0,16 %. U vkladů s dohodnutou splatností pro nefinanční podniky se průměrná úroková sazba zvýšila mezi koncem prosince a března o 0,12 p. b. na 1,35 %.

Zvyšovala se peněžní zásoba ve formě vkladů s dohodnutou splatností.

Růst úročení termínovaných vkladů se po několika letech propadu projevil nárůstem vložených prostředků. Zatímco objem netermínovaných vkladů celkově meziročně vzrostl v 1. čtvrtletí o 4,0 %, termínované vklady se zvýšily o 23,2 %. Těžiště nárůstu však spočívalo zejména v oblasti krátkodobých a střednědobých vkladů (do pěti let) a částečně se projevila jednorázová změna ve způsobu vykazování². Popsaný vývoj sazeb se promítl i do vývoje peněžní zásoby. Zatímco meziroční růst oběživa a jednodenních vkladů dosáhl 2,2 %, tedy nejméně za posledních deset let, objem peněžních prostředků ve formě vkladů s dohodnutou splatností do dvou let se zvýšil o 37,6 %.

Opět kleslo úročení spotřebních úvěrů pro domácnosti.

Průměrná úroková sazba úvěrů na spotřebu pro domácnosti k 31. 3. činila 8,4 %. To je o 0,23 p. b. méně než na konci roku 2018. Sazba klesla u všech typů fixací. V případě úvěrů na nákup bytové nemovitosti se průměrná úroková míra od prosince 2018 nepatrně zvýšila a ke konci března dosáhla 2,97 %. Růst úročení však má původ v úvěrech na bydlení ze stavebního spoření. Samotné hypoteční úvěry byly po celé 1. čtvrtletí úročeny prakticky stejně jako na konci roku 2018. Průměrné úročení úvěrů pro nefinanční podniky se oproti konci minulého roku celkově téměř nezměnilo (3,32 % k 31. 3.). Úročení úvěrů do 7,5 mil. korun se totiž zvýšilo na 4,34 % a v případě úvěrů mezi 7,5 a 30 mil. korun kleslo na 3,31 %. Úročení velkých půjček nad 30 mil. korun zůstalo téměř nezměněno na 3,23 %.

¹ Kurzy devizového trhu vyhlášené ČNB v pracovních dnech. Není-li uvedeno jinak, jsou veškeré údaje převzaty z databáze ARAD České národní banky.

² Podle komentáře ČNB v lednu 2019 došlo v bankovní statistice oproti prosinci 2018 k poklesu kreditních zůstatků na běžných účtech zejména v sektoru domácností. Tento výkyv byl způsoben jednorázovou překlasiifikací ze strany vykazujících subjektů do úsporných vkladů na požádání.

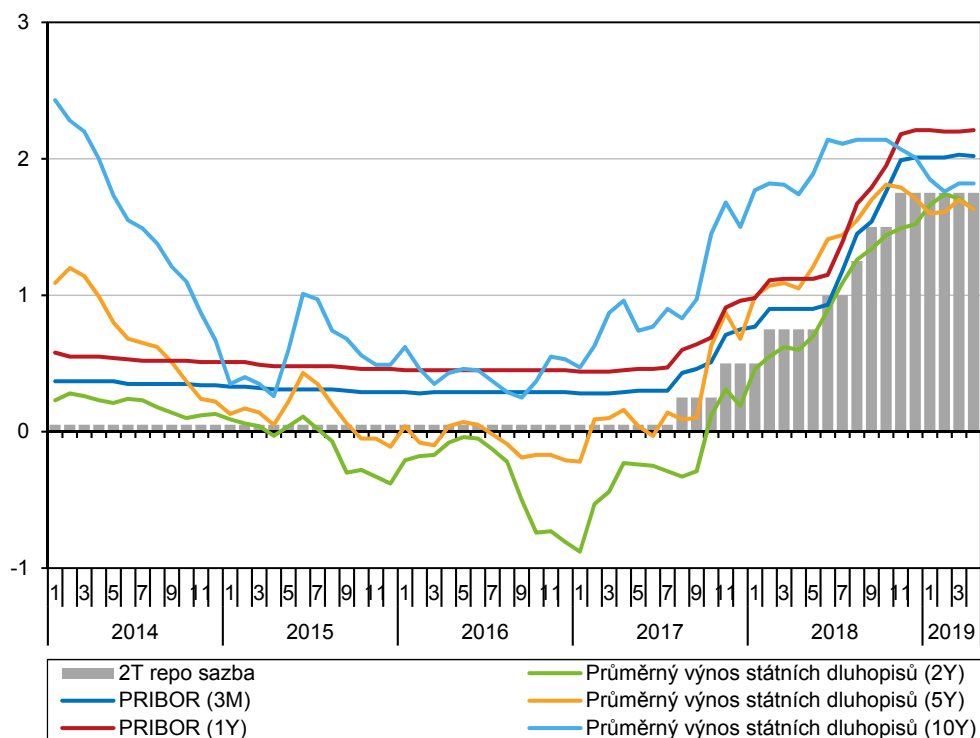
Zpomalil růst objemu úvěrů na spotřebu i bydlení.

Objem poskytnutých spotřebitelských úvěrů domácnostem se ke konci 1. čtvrtletí meziročně zvýšil o 8,0 %. Jedná se o mírné zpomalení tempa v porovnání s 2. pololetím minulého roku. Celkový objem poskytnutých úvěrů na bydlení meziročně vzrostl o 7,9 %, což je nejpomalejší tempo od 1. čtvrtletí 2016. Vývoj samotných hypotečních úvěrů byl zkreslen změnou v metodice vykazování³. Zaznamenaný meziroční nárůst o 10,8 % byl zčásti způsoben překlasifikováním části spotřebních úvěrů na bydlení na hypoteční úvěry. Počet nových hypotečních smluv dosáhl v 1. čtvrtletí 36,1 tisíce (nejméně od března 2014) a meziročně poklesl o 9,9 tisíce. Objem nově poskytnutých hypoték dosáhl ve stejném období 82,7 mld., což znamenalo meziroční pokles ve výši 11,5 mld. korun (12,2 %). Zadlužení domácností k 31. 3. dosahovalo 1 727,0 mld. korun a meziročně se zvýšilo o 6,7 %, což představuje zpomalení oproti loňskému roku asi o 0,5 p. b. Zmírnil se růst zadlužení na spotřebu (na 4,8 %), ale především na bydlení (na 7,8 %).

Podíl úvěrů v cizí měně ke konci března činil 31,6 % z celkového objemu úvěrů poskytnutých nefinančním podnikům.

Dynamika úvěrů poskytnutých v jednotlivých odvětvích opět odrážela situaci v reálné ekonomice. Zpracovatelský průmysl si udržel solidní tempo (meziroční nárůst úvěrů o 6,4 %). Stavebnictví se stále dařilo, což se projevilo na dvouciferném růstu výše poskytnutých úvěrů (13,7 %). Silně rostly také úvěry poskytnuté v informačních a komunikačních činnostech (17,4 %). Růst objemu úvěrů a pohledávek nefinančních podniků se i v 1. čtvrtletí 2019 soustředil do úvěrů se střednědobou splatností (17,6 %) a zejména do úvěrů v cizí měně. Celkově tyto půjčky dosáhly 31,6 % z celkového objemu úvěrů pro nefinanční podniky. Krátkodobé úvěry v cizí měně tvořily 30,9 % ze všech krátkodobých úvěrů, podíl střednědobých úvěrů v cizí měně v 1. čtvrtletí poprvé překonal 40 %.

Graf č. 16 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ČNB

³ V důsledku úpravy definice hypotečního úvěru podle novelizovaného zákona č. 190/2004 Sb., s účinností od 4. 1. 2019, o dluhopisech.

